

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1052

Vragen van het lid **Kuiken** (PvdA) aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *het benoemen van een «burgerlid» in een commissie van een gemeenteraad* (ingezonden 27 november 2018).

Antwoord van Minister **Ollongren** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (ontvangen 27 december 2018).

Vraag 1

Kent u het bericht «Eindelijk benoemd»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2, 4

Welke wet- en regelgeving geldt er ten aanzien van de benoemingsvereisten voor een burgerlid van een raadscommissie?

Mag een gemeente aanvullende eisen stellen aan een dergelijke benoeming?

Zo ja, welke eisen en wie mag die stellen? Wat is de rol van de burgemeester? Maakt het daarbij uit of een voorgedragen commissielid op de kandidatenlijst van een fractie heeft gestaan? Zo nee, waarom mogen er geen aanvullende eisen worden gesteld?

Antwoord 2, 4

Artikel 82 van de Gemeentewet bepaalt dat de raad raadscommissies kan instellen ter voorbereiding van de besluitvorming van de raad en het voeren van overleg met het college of de burgemeester. Daarbij is aan de raad opgedragen om voor zover raadsleden benoemd worden, te zorgen voor een evenwichtige vertegenwoordiging van de in de raad vertegenwoordigde groeperingen. De Gemeentewet bevat geen benoemingsvereisten ten aanzien van niet-raadsleden.

Het is een autonome bevoegdheid van de raad om bij verordening al dan niet benoemingsvereisten te formuleren voor niet-raadsleden. In de praktijk komt het voor dat gemeenteraden voor het commissielidmaatschap van niet-raadsleden dezelfde benoemingsvereisten stellen als de wetgever doet aan het raadslidmaatschap, waaronder het vereiste van ingezetenschap en het bereikt hebben van de leeftijd van 18 jaar (artikel 10 van de Gemeentewet).

¹ <https://bodegravenreeuwijk.pvda.nl/nieuws/eindelijk-benoemd/>

Ook wordt in sommige gemeenten als vereiste gesteld dat betrokkene bij de laatstgehouden gemeenteraadsverkiezingen op een van de kandidatenlijsten moet hebben gestaan. Dit staat gemeenteraden vrij. De burgemeester heeft in dezen geen specifieke taak of bevoegdheid.

Vraag 3, 5

Kunnen er belemmeringen zijn voor de benoeming van een burgerlid van een raadscommissie als die aan de formele eisen uit wet- en regelgeving voldoet? Zo ja, welke belemmeringen?

Kan de benoeming van een commissielid, waartegen geen formele bezwaren bestaan, door middel van stemming in de gemeenteraad geblokkeerd worden? Zo ja, op welke gronden? Zo nee, waarom niet en kan een dergelijk besluit op grond van artikel 268 van de Gemeentewet bij koninklijk besluit vernietigbaar zijn?

Antwoord 3, 5

Benoeming van personen kan plaatsvinden bij acclamatie of door middel van stemming. Vindt benoeming plaats door middel van stemming, dan bepaalt artikel 31 van de Gemeentewet dat de stemming geheim – en dus schriftelijk – is. Een stemming impliceert de mogelijkheid tegen de benoeming van betrokkene te stemmen. Dit kan ertoe leiden dat de kandidaat ondanks het voldoen aan de in de lokale verordening gestelde eisen, niet wordt benoemd. Het al dan niet houden van een stemming in relatie tot het bepaalde in de eigen verordening is een lokaal-autonome keuze; het is de raad die gaat over de benoeming van raadscommissieleden.

Ten aanzien van vernietiging door de Kroon is op grond van het wettelijk kader² en het *Beleidskader schorsing en vernietiging*³ van belang of aan de betreffende beslissing een rechtsgevolg verbonden is, in de zin dat de beslissing bijvoorbeeld ten aanzien van andere bestuursorganen of particulieren een rechtsverhouding vastlegt, wijzigt of opheft.⁴ Brengt de beslissing geen rechtsgevolg met zich, dan komt die niet voor vernietiging in aanmerking. De benoeming van raadscommissieleden betreft de eigen bestuurlijke organisatie van de gemeenteraad. Het heeft daarmee een intern karakter: zij hebben geen externe werking naar andere bestuursorganen of particulieren zoals hierboven is bedoeld. Het al dan niet benoemen van een persoon tot lid van een raadscommissie is dan ook niet vatbaar voor vernietiging door de Kroon. Daar komt nog bij dat in het geval de beslissing betreft iemand niet als commissielid te benoemen, er geen sprake is van een voor vernietiging vatbare beslissing omdat het hierboven bedoelde rechtsgevolg ontbreekt.

Vraag 6

Hoe verhoudt de benoemingswijze van het in het bericht genoemd commissielid, zich tot de toelichting bij de Model Verordening op de raadscommissies 2018 van de VNG en tot hetgeen in de verordening van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk staat, namelijk dat het mogelijk is «dat de raad (moet) besluiten een voorgedragen lid niet te benoemen tot lid van een commissie. Dit kan het geval zijn wanneer een «burgerlid» niet voldoet aan de vereisten van de Gemeentewet. Andere redenen om een dergelijke benoeming achterwege te laten zijn niet aan de orde»?⁵

Antwoord 6

Een gemeenteraad gaat over de eigen vergaderorde en besluitvorming, dat is een autonoom, lokaal proces. Hoe de benoemingswijze zich verhoudt tot hetgeen in de verordening van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk staat, dan wel het model van de VNG, dient om die reden door de desbetreffende gemeenteraad te worden beoordeeld op het moment dat het zich voordoet.

² Artikel 132, vierde lid, van de Grondwet in samenhang met hoofdstuk XVII van de Gemeentewet alsmede titel 1.1 en titel 10.2 van de Algemene wet bestuursrecht

³ Bijlage bij Kamerstukken II 2009–2010, 32 398, nr. 5.

⁴ Uit voornoemd wettelijk kader zij gewezen op artikel 268, eerste lid, van de Gemeentewet in samenhang met artikel 1:3, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht.

⁵ http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/historie/Bodegraven-Reeuwijk/104612/104612_3.html